

„Narodni list“ izlazi svake četvrtke posle podne.

„Nema on je na godinu 6 kruna, na sedmice 4 kruna, a jedini broj 6 halera.

Za izostanost plaća se po sedmice postarina.

Nijedna uplata ne vrijedi ako nije bližnja izvršenoj upravi lista.

Narodni list.

Za oglase plaća se 1/4 fil po redu, za više puta po pogotbi.

Oglasi šiju se na uređni listu.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u Voloskom.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 30.

Volosko-Opatija, u četvrtak 28. julyja 1904.

God. IV.

Narodna ili pučka prosvjeta.

(Sredstva za širenje pučke prosvjete.)

O narodnoj ili pučkoj prosvjeti mnogo se piše i govori, pa će mnogi kod toga biti pomalio: a što je to narodna prosvjeta, kakova je to prosvjeta? Lahko je na to mogao svaki sam odgovoriti, jer mu iste riječi to kažu. Pod tim riječima misli se naime, da treba prosvetu, (znanje, nauk) širiti u narod, da ona nesmije bit samo za školane ljude, ki su imeli priliku hoditi va škole, osobito va velike škole i tu se mnogo lepeh i koristnih stvari naučit. Znanje valja učiniti općenitim dobrom, ono valja „popularizovat“, fako se to učeno kaže.

Pita se samo, je li korisno, je li dobro, da narod, da puk znađe sve ono, što učeni, školani ljudi znadu. Na to odmah odgovaram, da jest i da će to narodu samo koristit. To nam najbolje pokazuju primjeri kod drugih naroda.

Već su davno nekoji učenjaci i pametni ljudi opazili, da treba znanje proširiti među narod, da će samo tako moć narod napredovat, da će samo tako bit celemu narodu bolje i ljepše.

To su osobito rano opazili u Danskoj (na sjeveru blizu Englezke). Već preko 100 let se u toj zemlji radi na tom polju, već preko 100 let širi se znanje, to najveće blago i bogatstvo među narod, među puk. Danas u toj zemlji postoji na tisuću zavoda, škola, društava za širenje pučke prosvjete a na milijune se kroz godinu drži pučkih

predavanja. Zato i vidimo, da je u ovo doba Danska silno napredovala, da je ona danas skoro prva država što se prosvjete i gospodarstva tiče.

Iz Danske se je po malo ovaj pokret, ova nauka proširila na druge zemlje, među druge narode. Osobito se mnogo na tom polju radi u Englezkoj, Švedskoj i Norveškoj, Finskoj, Americi, Njemačkoj i Francuskoj. U zadnje pa vrijeme počelo se mnogo radit i u Ruskoj, Italiji, Austriji i druguda. I mi Hrvati počeli smo nešto na tom polju, pa vidimo, da se po Hrvatskoj, Dalmaciji, Bosni i Hercegovini do sada pediglo do 180 pučkih knjižnica i izdalo nekoliko tisuća knjiga za puk. Nadam se, da nećemo ni mi u Istri ostat zadnji, te da ćemo doskora i mi stupati u red s drugim narodima.

Pita se sada, kako, kojim putem, kakvim sredstvima valja širiti prosvjetu među narod. Tu se je lahko pomoći. Treba pogledati samo, kako to drugi narodi rađe i odabrati nekoje načine, koji su kod nas najprikladniji. Za naš narod i za naše prilike najprikladniji su ovi putevi: Osnivanje pučkih knjižnica i čitaonica, držanje pučkih predavanja i skupština, širenje i čitanje korisnih knjiga i novina, priredjivanje pučkih zabava s poukom, te napokon razgovor s narodom.

U narednom broju raspredi ćemo točku po točku, da vidimo, kako i na koji se način može širiti prosvjeta u narod.

Dobrodošlica onomu, tko želi, da postane Sokolom.

Dragi brate!

Zdravo da si u našoj sokolskoj sredini. Zovemo te k radnji zajedničkoj, čiloj ali ozbilnoj, k radnji posvećenoj vlastitom jačanju i oplemenjivanju, posvećenoj domovini i narodu.

Što je bilo uzrokom, da je češki narod kao hrid u uzburkanom moru neodoljivo ustrajao, kad se je negda cijeli zapadni svijet proti njemu spojio, dok su drugi slavenski narodi više ili manje stradali? Kako to, da neprijatelj nije mogao četa tabovita pobjediti, niti životnu snagu i sposobnost češkoga naroda umanjeti?

Jakost i hrabrost ga je spasila, djelatnost i austrajnost, čudorednost i stega, ljubav k domovini, ljubav k slobodi.

Brate! To su naša gesla sokolska, koja su toliko puta iz naših usta zaorila, toliko puta u nasduševljena srca se uciepila, do čavale naših zastava se zatukla, a zastavom našom nad nama se vijala.

Ona vremena straha i užasa su već prošla, te ne stojimo danas na bojnem polju. Ali zato uvijek traje ravnovjerje među pojedincima, među pojedinim društvenim razredima, a među cijelim narodima, onaj opće poznati i neumoljivi „Boj za živo“ još vlada, u kojem će poginuti svatko, tko svojom hrabrošću i nutarjom vrednošću svoje mjesto ne može braniti.

Zagovarajmo sokolsku stvar, branimo stvar narodnu s njom skopčanu, idući uvijek za geslima naših predja, koja smo i mi sebi odabrali.

Budimo jaki, budimo suzavi, kao oni junaci iz prošastih doba. Da smo jaki, to je prva naša zadaća, jakost čuva i brani, hrabrvat resi mladića i muža.

Budimo djelatni, jer budućnost je onoga, koji je radin i smion; voda stajalica prelazi u gniljez, tko ne napreduje, ostaje otraga u svijetu, koji tako neustrajivo napred ide. Budimo radni svaki uzpose, da postanemo jaki i hrabri, budimo radni, za društvo, a kojem nam je djelovati, da uspijeva, cvate i jača, budimo djelatni i širimu svoju stvar sokolsku i u one krugove, gdje još ona nije našla odziva. „Učimo mišice svoje“, ali gledajmo i na to, „da nam mlada braća dorastu a mušave prejakih ruku i sokolorih očiju“.

Ustrajni budimo prije svega, ustrajni tim više, čim više se je među narodom uvrijedila nehajnost za ono, što bi nam moralo biti sveto. Tim da stispi s društvo, nećeš odmah bti jednak onim gibkim, snažnim i plečastim junacima, koji bude u tebi začudjenje i respekt prama njima, kada stupe u prostorije sokolske. Zato vježbaj, jačaj se, ustraj i postat ćeš momak, postat ćeš muž, koji se mora kramiti za svoje tijelo. Ustraj, pak češ i ti ponomo na se pogledati. Tvoje mišice tvrde kao pečina, a gibke kao ocao, bit će tvoje djelo i tvoja zastuga, bit će dokazom tvoje čvrste volje i dosljednosti tvoje.

Šta si postignuo vježbom, to neka ti čudorednost i umjerenost sačuva. Tko nikad na vježbalistu ne manjka, naučiti će puziti i na to, da okretnost i jakost, kojem se tako izkazuje, neumanjeni za uvijek sačuva. A kad sebe sačuvas, pripomažeš mnogo k tomu, da i narod, kojega si članom pred pogubljenjem sahraniš. U tom „boju za živo“, koji imaš povjestnicom zovemo, nije nitko propao van svojom vlastitom krivnjom. Egipat i Babilon podlegoše Perzij, Perzijanci Macedoncima, Grci Rimljanima, sam slavni Rim podlež navaslama barbaru, ali nijedan od tih naroda nije poginuo, dokle je sačuvanu držao čast građansku i mlad

Podlistak.

Sa izleta u Bašku.

Istresao: Aj Bižan Šupulčić.

Au! — jedva što odahnuh, ovo me perom u drhtavoj ruci. Boga mi, baš mi dršče, je li od alabme, je li kao preteča „delirium tremensa“. Brr! ko da motrim ono platno, što ga okrstilo „camicia di forza“. — Bor me, ako tako nalijedi kolotečnom moglo bi biti svega pa i „Kamiza“ i Stejnjeva. Ta to se ide sve u ređa „iz magle u maglu“!

Eh, valja se ženiti, inače otići će koža na pazur i prije reda — tako sam jutros uzviknuo, kad mi je snuce ravno u brk sinulo.

Al kođ je ovo zadjeo! Ma, dašto. Tko o čem, a baba o utipicima. Dakle: ad rem!

Ko deslje tako i ove godine udesili izlet niz sinji Kvarner, tamo nekud u „šesti dijel svijeta“, biva u poštovanu Boduliju. Ele pas joj nes ogreba — i toj Boduliji! Netom pukao glas, da čemo u Bašku, a ja već pomisljam na bodulske smokve, bodulski sir i — bodulske Bodulčice. Eh, šta čemo? Bodulske smokve su slatke, bodulski sir težan, a bodulske Bodulčice i slatke i težne. No da. Tko mi ne vjeruje, neka se ovjeseđi.

No bijesa! Ja opet zabradio ko pijanac niz jarugu. Al neću više, držat ću se — plota.

Dne 10. o. mj. udesilo naše mlado volosko „Dramatičko-pjevačko društvo“ prvi svoj izlet u Bašku. Koliko putem, toliko u Baški bio je društva uz bok tamburaški sbor „Istarske Vile“ iz Kastva, pa se sve redala pjesma i tamburica, tamburica i pjesma, a bila jedna druge vrijedna i dostojna. No, pa na čast im!

Kad moja poštovana malenkost izpala u voloskoj luci na parobrod, a (to parobrod — gotova proljetna livada. Ah mili Bogo, kramih li cvijetova uzetalo se elegantno „Liburnijom“! Bilo tute ubavili bambulašica, vrdračnih bambulašica, nježnih bombonašica, slatkih pomidorčica, dražestnih putrica; Boga mi, da je u mene, ne kao u pauka osam očiju, već bora mi, da ih i stotina imadeh, ne bi se one krasote sit mogao pogledati. Eh, ako ti nije šaraf u glavi ljudaki pritegnut, mogao bi laglje svijeta u toj napašt — krenuti pameću.

Da, da. Pravo je zasvirio ovjenčani Dante:

„Per me si va nella città dolente,
Per me si va nell' eterno dolore,
Per me si va tra la perduta gente.“

Zatulo parobrod, razglomalalo mu se u utrobi, zapijenoj vijak — i eto nas na otvorenom Kvarneru.

No da. Ta znadete, što je to more — nevjerno polje. Sada ko ulje, a do časka uspjeno se, kao da su svi paklenski duši u njemu zaigrali — „monfrin“! A znati ćete također, da pri ovoj vračkoj „monfrin“ znade se češće ići i „gambe levađe“.

Brr! Već sam stao promišljati, kako da bude čovjeku nekud pri srcu, kad mu se uze voda točiti niz grlo, pa kad mu lokarde stanu štipati — nos.

U ovakvim mislima svrnem pogled na meni s učelice sjedeći jedan „slatki pomidorčić“. Pogledajte ju, no.

„Sešir mali na oči navali,
Ispod njega huncatski poglida.“

Zavirim ti joj ja nebore onako „ovicitrski“ u obrasid i — već usprijed zavidjao sam lokardama, koje bi mogle onaj alabasterni nosić da štiju. Eh, bijesa! Ta i ja bi znao, da onako mrvu zagrinem. Njeki bo vele, da je osobita slast griskati nosić svoje dragašice. Hm! Tko znade? —

Dok se ja gubio u sličnom konglomeratu svojih misli, zasrhta sitna šica „Istarske Vile“. Šuhajak skladno trzaje, meni

se gotovo širilo srce s njezakve voljkosti, dok mi se čas prije čisto sledilo s strave i užasa. Ponješto tambura a ponješto opet pjesma i druge vragolije mlade gospode razbadrile me, pa se i ja podah u razblijani vrtlog radosti i veselja.

A bilo je veselja i zabave sve u šest-najst, pak dodjomo ko i neznajuć do Glavotoka, gdje udarilo svoj staa redovnička braća. Čim spetiše trobojnicu na našem parobrodu, mahom trknuše, da nas pozdravo, kako to je već njihova navada, kad mimo njih prolaze hrvatski izleti. Eh, šta čemo? Krv nije voda.

U njeko njezakvice eto nas na vidiku Baške. Bože moj kakve li žurbe i trke na parobrodu! Ponajpачe usrbalo se naše krasotice, da si uređe frizuru, jer vjeric št je putem puhaa, pometimo im ja i pečešljao ih nekako u secesionu — „na buru“!

Dok „Liburnija“ lagašno puzila u luku, a jutila se gotovo cijela Baška kod mora. Stariji smjestili se uz obalu, a mladjarja trkuala na mul, da oduševijeno podravi nas izletnika. Eh, bilo tute vike i povika kao u svatovirna. Ma, dašto. Tko će, ako neće brat bratu!

suazu, svaki od tih naroda poginuo je pred pobjeditejem sačuvanim, kao je odbačen i razulašen.

Ljubimo jednakost, ljubimo slobodu! Sufanajstvo se nikako ne može da složi sa mnogim i dostojnošću muškom. Sloboda Grčke je počela padati onda, kada je grčka tjeleovjebka počela u svojoj klasi malaksati. Tad prestadoše olimpijke, nemajake i pi-tijske igre, a narod videč, da je neudružen, propade.

Tko hoće, da bude u društvu slobodan, mora ne samo zakone toga društva poznavati, nego im se i dragovoljno pod-vrgavati. Gdje nema reda, tu nije slobode, slobode trajna i osigurana. Nepreslijeno, bratinski ja jednako općimo među sobom, ali nismo se za procvat društva sebe vla-dati, osobnosti stvari i cjelini podrediti. Disciplina, koju si ovako svatko sam uredi oplemenjuje srca, uzgaja čvrste karaktere, učini, da smo sposobni k samozatiji a i k žrtvama, kada to probitak sveopći zahtjeva. Probitak svak nek nam bude zvi-jezdom sjevernicom. Učimo se, da služimo narodu, jer to je najplemenitije, najviše po-svećenje naših sila. Ljubav domovine je zemlja sveta, na kojoj su tjelesne vježbe u svijetu starom i modernom uzrasle i uspije-vale; ali sve su te vježbe izvrle u puste igre, kada je onaj opći temelj izčeznuo iz propalih srca. Sasma je naravski, da tjele-vjebka zdravoga mladića i muža k sebi mami i veže, da ga veseli duh vježbalista uznosi, da općenito ravnovjesje junačko častohleplje u njemu budi, ali uzmete k tomu temelj otačbinski, onu gordu samosvijest naroda, koja osobito u vrijeme naše čim dalje tim više os javnoga života sačinjava.

Tako treba da razumijemo svojstva sokolska, muškim gestima, onim svojstvima, sa kojima su naši pradjedovi u utakmicai svjetskoj tako pobjedonosno izdržali. Tako ponovimo slavnu napomenu njihovu, u nastojanju, da se ujednimmo, stisnimo jedan drugomu bratsku ruku.

Velika, krasna, plemenita je idealna zadaća sokolstva u narodnom životu. Či-vajmo ju u srcu ushitnom, jačajmo se a ra-dimo svakim danom, kako ona nam kaže, a pokazimo, da smo ni je svijesni Na zdar!

Dopisi.

Prilike u Mešeničkoj obćini. Već više puta htio sam, da opišem stanje naših pri-lika u ovoj obćini, ali odustao sam od toga, nadajući se, da će i ovdje već jednom pra-vedna stvar krenuti na bolje. Mrtvilo, trulež, koje vlada u ovoj obćini silni me, da iznesem neke stvari na javu, ne bi li se tako naši ljudi prenuli iz duboka sna.

Da se dobro shvate prilike naše, stanje naše, moram da segnem u i ono doba, kad

Iz bratskog zagrija i prijateljskog rukovanja, razstrkasm se kud koji, da raz-gledamo mjesto.

Da vam opišem grad Bušku? Him. Ne mogu, jer iskreno govoreć, ja sam više pro-matrao bodulake Bodulčice, nego li razne znamenitosti grada. A nijesam zaboravio ni bodulako vino, pa ni bodulaki sir. Tek mogu da pripatnem, da je mjesto bilo akicidno i kako nas je pak primio i snareto naj-većim poštenjem, za što svakako ide prva hvala namojšoj našoj inteligenciji.

Kad si razgledasmo mjesto, skupimo se ispred obćinskog ureda, da „Dramatičko-pjevačko društvo“ i „Istarska Vila“ izmje-njuju pjesmu sa tamburam. Narod okružio društva, pa se nit ne mogao da načuje skladne pjesme i vješte tamburice. Ali za kratko mogao da se naslađuje, jer vrijeme podmaklo, pak valjalo nam na „Liburniju“, da nas mimo Senja, Novoga, Crikvenice, Kraljevice i Rijeka odvede u našu lipu Liburniju, u dragi dijamant njezin u ponosno Velosko.

Netom se parobrod stao micati, zaori uz svit bengalja i bacanja raketa urnebesni

samo se odijelili od Lovrana. Tko bi onda bio rekao, da će od jedne naše obćine us-tati dvije talijanske? Naši ljudi — prvaci na Mešeničini i u Barseču — nisu se tomu nadali. Jedan jedini samo, i to blagopokojni župnik Marin Lamberac-Sosa, rekao je tom prilikom nekolicini naših ljudima: parite što radite, jer još nijesmo uređi. Ove riječi tako su duboko usadjene u mojem srcu, da mi svakom prilikom, svakom zgodom na pamet dolaze. Marin Sosa je odviše dobro pomao naše ljude, bio je uvijek među narodom, poznavao ga je u dušu, te je dobro znao njegove dobre i nje strane, i prema tomu i nije se mogao ni prevartiti.

Prelazim prve godine naše — samo-uprave — neću da spominjem svojevrijni rad magnifica Zvanica, pa hoću da se malo pozabavam najdanim obćinskim zastupstvom t. j. onim, koji i sada vlada u našoj obćini. Novo najme zastupstvo nije potvrđeno, naš utok leži zabaten na naujestivstvu, a naši ljudi mirno šute, kao što sam prije rekao — spavaju. . . . U starom zastupstvu imali smo osam zastupnika*). Ovi su nam koješta obećavali, ali mi smo ostali sasvim zaočarani njihovim neradom. Mogu reći mirno daš, nemarom, jer uz nekoliko dobre volje, radnosti i kuraže tekle bi bile obćinske sjednice drugakije. Ovi nemar ne mogu naši zastupnici ničim opravdati, ne vriedi izprika, da je načelnik star, da im se starac smili. Smilovanja imati sa šarenjacima! A kako postupaju Talijani širom Istre sa našim lju-dima? Imaju li oni smilovanja a nama? I u novom zastupstvu sjedi nekoliko pametnih ljudi, vidjet ćemo, hoće li pokazati malo više rada, više nastojanja oko boljka naših prilika. Hoće li pokazati više kuraže, pa znati na obćinskim sjednicama ako uztreba i zagrniti.

Ovoliko našim — reprezentantima — a ovi nek mi nezamjere, ako sam ih udario onamo gdje ih boli. Ruku na srce, pa rećite da nije tako!

Ovo što sam rekao ticalo se samo ne-kolicine, a sad da vidimo, da li rado drugi naši ljudi, da li nastoje, da narodu pokažu prvog prijatelja i neprijatelja? Počam od prvog — ili da bolje rečem — od onog, koji bi morao da bude na čelu svakoj akciji pa do zadnjeg seljaka, rad naših ljudi jednak je ništici. Istinavo, ono što imamo to je svijestno! Ni Kapula, Krapula, ni svi Zvanici i Bregovići neće svesti sa pravog puta. Ali to nije dosta, mi moramo, da i drugim — našoj zaslijepljenoj braći — otvorimo oči i da ih svedemo na pravi put. Ali mi smo odveć velika gospoda, nama je najprije žep pak onda narodnost. Kod nas, odakle bi imalo da sije sunce, bije nas teško mraz. Mogu reći, da za sada nemamo nijednog čovjeka, koji bi se ozbiljno zauzeo za na-

*) Četiri sa Mešeničice, četiri sa Barseču, sa ove poslednje ne govornik ništa. Oni što se tiče njihovih stvari, različi su složno i odvažno.

„Živio“ sa broda i kraja, da se je daleko u hridi iznad Baške odzivala jeka. I ta oduševljena jeka nije prestala, dok se nije parobrod izgubio u crnoj noći.

Sada se zapodjela na parobrodu opet šala i zabava, da ti je vrijeme ko na lahkim krilima odmicalo. A mogao si također gdje u prikrajku spetiti, kako nježno golub go-lubič guče. Eh, voda ih odnijela! Ta tko će, ako ne mladost?

Danas, kad mi je u jutro sunce brk pozlatilo, oćutio sam i ja njekakva bol u njeđrima. Ma bal, kao da mi se srce „zgo-bilo“.

Eh, bijes odnio i to srce! Ko da mu se neće čista mira i junačkoga zdravlja, pa sve ujekud stranputicom. A moglo bi već, da se jednom i smiri. Ta nije više nekako ko putrič, već baš tvrdo kao volujeka pri-loica, pa ipak, eto na. Nego, tko znađe? — Veli se: stara kokaš dobro julin daje.

I tako oto povratimo se u svoje dvorce, a da ćemo se dugo sijeđati svoja izleta. Tko sretan, tko bližen, a tko opet sa „zgo-bljenim“ srcem. Daš u se, pa kako komu Bog dađe!

predak naše stvari u ovoj obćini. To ne mogu drugakije protumačiti ako ne — ne-marom. — jer imademo — hvala Bogu — ljudi na pretek, koji razumaju stvar, ali se za nju malo ili ništa zanemaju; a koji imaju svedetava da se svojaki lato pada.

U istina talijanska se stranka ne možo-nim pohlaviti. Nje i sav politički život vodi škopiprasica vulga Bregović. Ovaj vodi dapače glavnu rječ na obćinskim sjednicama, što služi na čast našim zastupnicima! Mi nemamo nijednog čovjeka zrelijeg, koji bi otvarao narodu rekao nekoliko riječi. Mi svi znademo međusobno vikati ali kad dodje-čoba da radimo, euda . . . svaki se ispri-čava nečim. Jedanmo polovi, drugomu obi-čaji itd. Čini mi se, da su naši ljudi, za-čudojem turkizam fatalizmom: ako je sudjeno dobro, ako ne još bolje. Ali za Boga, ljudi probudimo se, počimo raditi, ne tudjimo se od naroda, pomozimo mi svakom prilikom, upućajmo ga u evem i svačem, i narod će sam otvoriti oči, upoznat će sam prijatelja i krvnika svoga.

Napekon da kažem o našim društvima? Stanje „Podružnica“) nije mi dobro poznato, ali čini mi se, da se i ona jedva vneć kao i „Čitaonica“. Bojim se, da bi ova potezja uz nemar svojih članova mogla i propasti.

Neću, da svaljujem na nikog krivnju, već molim sve, da rađe oko boljka i na-predka društva, a s druge strane zaključim sve, da se ne pačaju onamo, kamo po pravu ne bi smjeli, i time će nestati nebaža, ne-stati će razdora, koji čini mi se, da se po malo uvlači u ovo naše mlado društvo. Ozdravimo naš društveni život, okupimo se, radimo složno, pokažimo odvažnosti i volje i ne gledajmo uvijek za dobikom, koga ža-lobiže uvijek predpostavljamo narodnosti. Osvjestimo se, pokažimo činom, djelima, da ljubimo ovaj naš narod, a na stran sa pustim frazama. Za zadnjih izbora nešto smo bili počeli raditi, a sad opet spavamo. Zar tako naprijed, zar tako prosvjetiti i slobodi? R—n.

*) Podružnica Nje napreduje. (Op. uređi.)

Domae vjesti.

Istarski sabor sazvan je za 15. augusta o. god. u Kopar, te će zasjedati po prilici mjesec dana.

Godišnjica viekog boja. Dne 20. julija t. god. bila je 38. godišnjica, da je naša mornarica pod Visom potukla Talijane. Taj dan proslavila je c. i k. ratna mornarica ne svačani način.

Pjevačko i tamburaško društvo „Istarska Vila“ u Kastvu priredjuje u nedjelju, dne 7. augusta t. g. u Kastvu uz sudjelovanje glazbe c. i kr. pukovnije grofa Jellačića br. 78. iz Rijeka, sjajni koncert s pjesom, na proslavu stogodišnjice šetališta „Fortice“, na koji se p. u. vaše blagorodje sa cijeljenom obitelji najuljudnije pozivlje.

Forticom sjajno rasvjetljenom biti će za vrijeme koncerta i plesa veselo nabaci-vanje korijandolima i serpentinama, šaljiva i ozbiljna pošta, šaljivi banar, palenja smjet-ničkih ognjeva i vatrometa, te rane drage zabave i šale. Početak točno u 8 sati po podne. Ulaznina i kruna po osobi. Čisti prihod namijenjen je u društvenu korist, te se stoga darovi primaju sa zahvalnošću.

Moli se radi kontrole zadržati makove, što se ih dobije na blagajni. Odbor imati će pravo od onoga, koji nema znaka, zahtjevati ponovnu uplatu ulaznice.

Raspored je sljedeći:

1. Glazba: Novozadova „Jugoslavanska poputnica“.
2. Pjevači: Eisenhutlov „Spas brođara“, muški zbor.
3. Glazba: Vilharovi „Hrvatski pjesovi“.
4. Tamburanje: Gros-manzov: „Sa zidina Kastav-grada“, vijenac kastavskih pjesama.
5. Glazba: Iparčev dnet „Domovina“.
6. Pjevači: Vilharova „S Di-nare krune“, mješoviti zbor.
7. Glazba: Zaj-čev „Hrvatsko prelo“.
8. Tamburanje: Far-kaševa „Naša krava“.
9. Glazba: Kusov „Slavenski kazikli“.
10. Pjevači: Eisen-hutlova „Mazurka“, muški zbor.
11. Glazba: Hausmannov „Pod Badnoštom“, česki ka-riški.
12. Tamburanje: Machadevi „Narodni pjesovi“.
13. Glazba: Novozadov „Dalma-

tiški šajkat“, 14. Pjevači: Fegmatarova „Domovina“, mješoviti zbor.- 15. Glazba: Poljaplova „Živila Hrvatska“, 16. Pje.

Grana nećada: u Sjeju u Dalmaciji. Na 18. o. m. dogodio se u Sjeju velika nećada. Neki Anton Ornič, pyrotehnik, pri-redio je u jednoj osamljenoj kući blizu Sjeja, za blagdan Velike Gospe, od 15. augusta, rakete, bombe, bengale i rane vatromete. Na jednom eksploziju, užgalo kuća, a u vatri poginuo Ornič, jedan njegov pomagač i dva seljaka, koji su slučajno bili tamo blin.

Študenti u Zagreb ili u Prag! U ove godine će mnogo naših mladića nastupiti svačilitaće nauke. Mnogo naših djaka iz-navade ili komođiteta ide u Graz ili u Beč na univerzu. Koji je bio na jednoj od tih univerza znade najbolje kako nar Hrvate i Slavene u opće njemački djaci lepo gledaju. Dapače dogđalo se je prošle godine i to, da su njemački študenti na bečkoj univerzi htjeli nekolicini našim zabraniti govoriti svojim jezikom. Zato će biti najbolje, da nijedan od naših mladića ne ide na te dvie univerze, nego da ide ili u Zagreb ili u Prag. U Za-grebu biti će kao doma, a u Pragu bit će med braćom Česima.

Blagdan sv. Cirila i Metoda u Mlani. Bilo je oko 8 sati na večer, kad zagrnau-mužari sa stare „Gradine“, a razdignani „Živio“ vesele djece razljeđu sa preko-dola i divnih gora romantičnoga zagorskoga mjesta Klane.

Svi se Klanjci zgledano, pitajući se od čuda, kakva li je to slava, kakav li pi? Svi poletješe pred svoje kuće, da se nasa-đuju divnim prizorom u bajnoj ljetnoj noći, rasvjetljenoj veličanstvenim tresetom, koji se je pobjedonosno dizao naba pod oblaku, poka-zujući tako a nebo, gdje prebivaju sv. braća Ciril i Metod.

Narod se pita, šta sva ta svečanost znači? E, razumljivo je to pitanje. Ta ovdje smo naučni čiti mužare samo na Tjelovu!

Na tu zagonetku brao im riješi naš „mali Ivo“, velič da je to tobože u čast nekoga Cirila i Metoda.

„Aha!“ rekoše ljudi, svedjer upirajući oči u Gradinu, to je dakle u slavu onih naših slavjanskih svetaca, koji su pred ne-koliko stotina godina doneli vjeru Isusa Krista našem narodu i to u našem jeziku.

To su ona sv. braća, koja su puno trpjela radi toga što su naučala vjeru Isusovu u našem jeziku. Tušili ih njihovi bi-kupci Petru i Pavlu i to radi mržnje na naš jezik. Imamo šalbože i dandanas tak-ovih biskupa, koji ne ljube našega jezika već nam ga proganjaju iz same crkve.

Zato veselimo se braće noćasnoj slavi, ta to je na uspomenu brate sv. Cirila i Me-toda, koji su čitavom svijetu pokazali, da i naš jezik spada među one, što su sadržani u svetoj Isusovoj rečenici: „Svi jezici za-pjevajte“.

Na to se ljudi podadoše uživajuju sve do kasno u noć. Trajalo je to, dok je pla-meni stup bacao svoje jako svjetlo na našu lijepu Klanu, dok su mužari drmalu mnogim pospanima srcima, te dok se je čulo, milu nam hrvatsku, tamburam pračana pjesmu oduševljene naše djece. Milota je bilo ala-šati one oduševljene poklike novine mladači! Sazu su ti iravbila ta djeca, kad si se opazio na kakav li način iskazuju ljubav srca svoga naprama otcu roda svoga, dišnom sekolu, što no je poletio iz našega gužda — Dr. Matka Laginja.

Dr. Matko Laginja sjajna je zvijezda na našem nebu“, „Živio Dr. M. Laginja“, „Živila Klana“, „Živila naša domovina“, „Slava sv. Cirilu i Metodu“ itd. itd. To su bili srdajni povici, dolazoi ih mladunih gradjuju mladači, uzdamoše naše bolje bu-dućnosti.

Pitat će tko god, gdje su se u to doba nalazili odrasliji, da se je čulo povika same mladači — djece. Odgovaramo takovima, da smo šalbože i ovdje još vrlo daleko da na-rodno svijesti. Ruku neka položi na svo-onaj, tko bi ju bio mogao prohoditi, tako da se ne bi bila mogla nikad više izgubiti, a nije toga učinio.

Medu odraslima samo dake prave narodne svijesti, zato se treba približiti mladima i to svim vrstama srca srca i gdje je samo mogude uključivati joj ljubav do miloga nam hrvatskoga roda i jezika. To bismo najprije prikazali svim i svakome, komu je na tomu lažne, da se čim prije podigne narodna svijest, koja je temelj svakom narodnom napretku. Trebalo bi to prikazati i nekim učiteljima, koji imaju srca puštati djecu iz svoje škole nakon svršene iz godine, a da nisu ni rekli koji djeci kojoj narodnosti pripadaju, kako govora, što im je uže, što sira domovina, što su bili Hrvati u davnini, kako ljube drugi narodi svoju domovinu, u opće nisu budili ljubavi do domovine. U tom slučaju je sav rad učiteljev hruša — bez „smoka“. Prigodno pako predvečerje sv. Cirila i Metoda, dana nam je svima zgoda, da počastimo uspomenom onih, koji su donijeli Iusovu vjeru našem narodu i to u našem jeziku. Kod toga nesmiljeno zaboraviti naglasiti i to, da imade i danas takovih duhovnih pastira, koji ne gledaju, kako je nedolju gospodin župnik levolio nauku (kao mu je povoda članak u „Nar. listu“: „Vjera je jedno — a pape i biskupi su drugo“) samo na duševno i tjelesno dobro svoga stada, već da ima i takovih, koji rade upravo onako kako su radili njemački biskupi za vrijeme sv. Cirila i Metoda. Budimo narodnu svijest osobito kod mladeži i — spašena je domovina naša!

—id.

Mošenička flošera i mošenički la-drum. Od godina dana ovamo je konstatirano, da se je i u mošeničkoj obćini pojavila flošera. Toga nije konstatovala flošerna komisija, koju je obćina odabrala, akoprem je svake godine obilazila vinograde. Ta kako će ju ona pomati, kad je nikada vidila nije? Konstatirali su ju drugi ljudi, koji se u to malo bolje razume.

Obćina nije vršila svoje dužnosti, da čim je za flošeru doznala, prijavi to kapetanatu i zabrani izvažanje iz Mošenića svega čim bi se mogla ona i u druge krajeve prenesti. Mjesto nje prijavila je pojavu flošere kapetanatu gospodarska zadruga. Ova je pošla još i dalje, pa, da pomogne vinogradarom, dala njim je iz svog matičnjaka amerikanških loza badava, koliko god su htjeli, prošila je, da bude čim prije poslan amo poljodjeljski učitelj, neka pouči ljude u uzgoju amerikanške loze i isprošila je od vlade pripomoć od 300 kruna za nasad malenog uzornog vinograda u mošeničkoj Dragi, gdje je flošera najjača.

To sve nije bilo nekojim ljudem, koji u matnom love, pravo i kad su počeli nekoi mramljati, što ne mogu izvažati svoj česanj i svoj luk, stali su govoriti proti gospodarskoj zadrugi i proti njezinom vrhom blagajniku gosp. Vinka Mavriću, veleć, da je to sve „butiga“ i da nije u Dragi flošera, nego da su to „ladrni“. Evo to su prijatelji puka, koji mjesto, da ga pouče i da ga nagovaraju, neka počne čim prije i čim više saditi amerikanške loze, ako neće brzo ostati bez jagode groždja, oni ga još šantaju proti onima, koji, bez svoje koristi, rade za njegovo dobro.

Gospodarska zadruga daje svo loze i voćke badava, a drugo daje za onoliko, koliko nje stoji. Liepa je to „butiga“, koja daje sve očitim gubitkom!

Kad su one matikaše vidile, da se to ne prima, počele su širiti glas, da je gosp. zastupnik Spinčić kriv, što luk i česanj ne može iz Mošenića. Što nije već taj dični zastupnik po poganih ustih onih ljudi skrivio!

Dakako, imaje pravo: rignaj, bljavaj, psaj, kievaci, nešto bita će se ipak primiti! Medjutim će ljudi držati ruke za pasom, neće se za vinograde brinuti, propadati će vinogradari i gospodari, siromašstvo će se širiti, a to će biti za njih čna, kad će za male novce moći kupovati tuđe siromaštvo.

Eto oni su za Mošenića ta prava „šidra“ i ti pravi „ladrni“.

Pred nekoliko dana je gospodarska zadruga poslela za blagajnika gosp. Mavri-

ću molbu, kojom se pita od kapetanata izbiti poreza od vinograda zaraženih flošerom. Vlastelci vinograda su je podpisali, i kad je ona pošla na obćinu, da ona potvrdi, da su vinogradari flošerirani, rekao mu je nekoi tajnik, da u zakonu nestoji, da mora obćina potvrditi i nije htio ništa potvrditi! Treba znati, da je bila na malbi već i potvrda obćine napisana, tako da ju nije trebalo nego potpisati i počat udariti.

Nemamo je li to nešto s neznanja ili sa zlobe.

Bilo kako mu drago, mi velimo: jao si ga obćini, koja takovi zajaši!

To su ti prijatelji, usreditelji puka, koji mu neće pomoći, da mu budu smanjeni teški porezi. A puk jih zato još drži i plaća!

Medjutim obćina mošenička sa svojom flošernom komisijom i ove godine traži po obćini flošeru i ti članovi komisije, proti izričnom zakonskom propisu, kako čujemo, daju si plaćati nadnice.

Ma pravo imaju svi skupa. Ta u Mošenićima nema flošeru! To su samo „ladrni“!

Neka se gospoda igraju, al doć će vrijeme, kad će puk poznati prave „ladrnu“ i prava flošeru mošeničku!

Mjestne vijesti.

Sokol u Voleskom-Opštini obdržavati će u sriedu, dne 10. augusta t. god. u 8 sati na večer u „Narodnom domu“ u Voleskom glavnu skupštinu. Očekujemo, da će na ovu skupštinu doći svi članovi „Sokola“ a i drugi koji se do sad nisu upisali. Sokolska ideja širi se sve to više u našoj hrvatskoj domovini i kod ostalih Slavena, pak bi bilo sumotno za nas, koji imamo sve uslove za uspešan razvitak Sokolstva, kad ne bi istomno posvetili malo više pažnje. Ili zar je tudjinstvo u ovim našim krajevima ubilo u nama svaki smisao za ono što je liepo i dobro i plemenito? Nekoi naši mladi ljudi vole vucetariti se dan i noć po kavanama i mehanama nego li žrtvovati cigli jedan sat u tjednu za plemenito i korisno sokolsko gombanje. Zar nije to zalostno? Probudimo se jedared; oslobodimo se dok je još doba pogubnog upliva, tudjinstva, prigrimo svi sokolsku ideju, budimo svi, koji samo možemo ustajati i vjerni Sokoli, pa ćemo tako dobiti snage, da se junacki opremo nastojanju tudjinaca, da ove naše liepe krajeve skuda pod svoju vlast. 'Tko Hrvat taj Sokol!

Skupoca. Obćenita je tužna, da je u ovim našim krajevima nastala silna skupoca živeća. Povrće, jaja, smok, meso sve je to tako poskupilo, da siromašna obitelj već toga ne može ni kupiti. Jedna razlog tog skupoca je i silna suša, koja je ovo ljeto uništila sve plodove.

Štrajk kljesara. Posljednjak, dne 25. o. mj. u jutro došli su kljesari gospodina Ivana Eubee-Plovanica na delo, ali delo se nisu latili nego su čekali dok je gospodar došal. Kad je došao, pristupili su svi k njemu, a njim rukovali i rekli mu, da neće doći na delo dok njim ne povisi nadnice, liepo su ga pozdravili i otišli.

Svega po malo.

Sarajevski „Pokret“ donela u 4. i 5. broju: Rodoljublje: slavenska usajamnost; Želto slavi narod česki dan mašeničke smrti Husove? od L. S.; Mudrost života; Borba proti pijanstvu ili antialkoholizam; Povjest zenskoga pokreta u Finskoj; Slavstvo: Čitav i kronika; Svjetlo i tmina naše štampe; Što valja čitati; Svedice; Podlistak: O našem narodnom gospodarstvu.

„Pokret“ izlazi dvaput mjesečno. Godišnja je predplata samo 2 kruna i šalje se upravi „Pokreta“ u Sarajevu, Terenzija 92.

Štrajk urara. U Očesa u Francuskoj, gdje je više tvornica ura, nastao je štrajk svih urarskih radnika, koji zahtijevaju poboljšanje svoje plaće. Silni tvorničari Crettiez počeli su bez ikakvog razloga na mirno

prolašće radnike, te su četiri radnika zloili a 16 ranili. Kad toga svjerkoga čina su štrajkujući radnici svrvoj pobijunili, napali su tvornicu Crettiezova kamenjem, te ju onda zapalili. Policija je dala zatvoriti Crettiezove sinove, koji su na radnike pucali.

Tršćanske bombe. U zadnjem broju opisali smo kako je policija u Trstu našla u društvu „Societá Ginnastica“ bombe i dinamit. Kad toga je namjestništvo u Trstu raspustilo društvo „Societá Ginnastica“ i „Vita dei Giovani“. Sutra ili preko sutra ustrojiti će se drugo društvo sa istim ciljevi ali samo pod drugim imeni.

Praktični Englez. Engleski kmeti tuže se, da imaju doći težaki za pokosit travu i spraviti letinu. Na stotine trgovačkih pomoćnika iz Loudona ponudilo se je raznim kmetom oko Loudona, da će njim pomoći spraviti ljetinu, ako za vreme pomaganja daju hranu i stanovanje za badava. Tako hoće ti loudonski trgovački pomoćnici proći letne zarje.

Konjica u Beču. U Beču je mnogo ljudi obolilo na kozama. Kuće u kojim se nalaze bolestaici stoje pod strogom lječničkom kontrolom.

„Narodni dom“ u Trstu već je dovršen, te je imadu biti dojdudnog mjeseca svečano otvorenje istoga. Policija je pak od straha pred tršćanskimi fređentisti zabranila svako svečano otvorenje toga doma. To je čisto po austrijski. Mjesto zatvoriti razbojnik i dinamitarde, koji navaljuju na tuđu kuću i mirne ljude, zabranjuje se kućegospodar, da se u svojoj kući veselje. Austrian sistemy.

Bombe u Trstu. Pripovieda se, da su one bombe, koje su neki dan našli u „Societá Ginnastica“ u Trstu, bile namjenjene jedna za „Narodni dom“ a druga za nova namjestnička palaču, koja se ima svečano blagosloviti na 18. augusta. Piccolovi šidovi će svi ređom prired, da to nije istina i njegova preumvištenost gospodin prof Geess će vjerovat pak nikomu ništa.

Žstarske narodne poslovice.

(Sabrao: Josip A. Kraljić.)

Iz Dubašnice na otoku Krku.

Kad je tribi šoldi ne koristi svet.

Šoldi pridu otajnad a ča gređu kantajuć.

Kad je šoldi, toli je vrag, kadji jih ni ondi jih je devetdeset i devet.

Lipo je mušat, ma je dobro kadagod i govorit.

Ni crkvice prez oltarića, ni oltarića prez križića.

Ni moguće čapat sve muhe ke lete.

Ki je bliše mora je bliše Boga.

Ki jima sutla jima i lunica.

Ki prosi ta nosi.

Ako znamo kad smo se rodili, ne znamo kad ćemo umrit.

Zdravlje je najvrće bogastvo.

Ki u nebo pljuca na obraz mu pada.

Ki Boga ljubi i Bog će njega.

Kaamo je popolne na mašu.

Ki se čuva i Bog ga čuva.

Ki neće, da mu voz škriplje triba da mu kola maše.

Gospodarske vijesti.

Flošersa.

(Nastavak).

Kotarsko poglavarstvo dade po vještaci razviditi, je li se ondje abilja flošersa pojavila, i ako se to obistini, potvrdi napovied načelnikova, a ako je načelnik još nje našao, išalje ga samo.

Priskrājti proti tim i sličnim naredbam c. k. kotarskoga glavarstva, izdanim na temelju zakona od 3. aprila 1875, kazna se zatvorom ili globom do 300 kruna. a

U Italiji obatoji još naredba, da čim se gdje pojavi flošersa, unište se na licu mjesta sve okružene loze i još mnogo sa okolo. I kod nas obotoji ta naredba, ali ju

izvedu samo u slučaju, da se flošersa pojavi samo u kojem kraju gdje je na daleko svuda naravo i čisto od nje. I ta zapovied uništenja vinograda može išaditi, ne c. k. kotarsko poglavarstvo, nego c. k. namjestništvo izn kako je saslušalo mnjenje vještaka i dobilo privolu zemaljkog odbora. Ako se ovaj uzprotivi, može išaditi zapovied samo poljodjeljsko ministarstvo. Šbog tolikih poteškoća se kod nas rieđko kada dogodi, da se vinogradni unište. Dodje li ipak do toga, onda ne posjedniku dade odtietu u iznosu od 1—5 puta većem od katastralnoga čistoga dohoda one parcele.

Posjednici, kojim su vinogradni zaraženi flošerom imaju po zakonu 3. oktobra 1891. br. 150 pravo pitati popust poreza. Taj popust je od 25% ako je prihod vinograda pao od jedne četvrtine do jedne polovice običnoga prihoda, 50% ako je pao od polovice do tri četvrtine, 75% ako je pao više od tri četvrtine, a ne bude li nikakova prihoda odpušten je vas porez.

Prošnju treba podnesti u mjesecu augusta, a napravi ju ili posjednik sam ili svi posjednici skupa ili obćinsko glavarstvo za svih.

Prije trgodbe šidje komisija od kot glavarstva, te ona ustanovi škodu i odmjeri popust. Taj popust vriedi i za sliedeće godine, dok posjednik ne javi, da mu je škoda veća od 1/3 ili od 1/2 ili od 1/4 prihoda, te moli za još veći popust.

Ako tko našjed zaraže flošerom promieni teg, te mjesto kao vinograd teži, obradjuje svoju parcelu kao njivu, oranica itd. neka to prijavi c. k. geometru i biti će mu parcela vršitena a niži porezni ramrod, te će manje poreza plaćati. Kad izn toga tu parcelu opet zarađi lozami, ima to opet javiti c. k. geometru.

Posjednik, koji je svoj vinograd zaražen flošerom izkopao, te ga novimi lozami nasadi, je po zakonu 15. junija 1890. broj 148 za 10 godina prost od poreza. Tu pogodnost uživa i onaj vinogradar, koji iskopa svoj vinograd, ako i nije okužen flošerom i ga novimi lozami nasadi, samo ako taj vinograd ne leži više od 25 kilometara dalje od jedne već okuzene parcele.

Dotično prijave imaju se upraviti ili poreznom uredu ili c. k. geometru.

Oprost od poreza dobije po zakonu od 25. junija 1894. broj 134 i onaj, koji zasadi lozami parcelu, koja do sada nije bila težana kako vinograd, samo ako ta parcela leži u okruženju mjestne obćine, za koju je već bila izdana zabrana izvova stvari, kojimi bi se mogla širiti flošersa, dakle u okruženju obćine, gdje je od obćini potvrđeno, da u njoj ima parcela okuženih flošerom. Ako ta parcela zasadjena u lozami je manja od četvrtine hektara, dakle manja od 2500 četvornih metara, onda ima biti sva okrenuta u vinograd, a ako mjeri više od toliko metara, onda ima biti barem 2500 četvornih metara lozom zasadjena. Oproštenje od zemljarine, ili od poreza na zemlju, traje šest godina ako se zasade samo domaće loze, a deset godina, ako se barem polovicu zasadi amerikanškom lozom.

Tako nepreviedna čovjeka, koji će poć sada saditi domaće loze, teško da više bude.

Prijave za oprost od zemljarine valja učiniti ili poreznom uredu ili carskom geometru, i to u onoj godini u kojoj se je sadjenje dovršilo, drugaće se izgubi oprost za godine koje su već prošle.

(Sliedi.)

Zadnje vijesti.

Česna viest. Čitamo u novinama, da je gosp. J. Mavar, domadnji c. k. sudbeni prijavu u Podgradu, promješten u istom svojstvu u Pavin.

Kraljevice pantomime. Pripoviedaju nam, da je taj albanski „saltimbanco“ opet počel pizati nezaki za svojem trubastem ufoje. Razumije se, da je tu svakakovih uvreda protiva nas, domaćeb. Tu da on gleda, kako bi „bradu“ Nume uzal pod svoje „očinsko“ okriće. Ali namjestništvo je to, da je istom broje „Nesloga“, va članka, ki je pizati ta-

Hijanski, on napada na Njemce i svakojako ih vjeđa. Nego ča je njemu stalo. On zna, da mora pisati, ako će dobiti oni talijanski srebrnjaci, a malo je njega mar kako i ča piše. Najzad i on sam je već uvjeren, da samo tovari čitaju i vjeruju ono što on piše. Va istem broje, da je sva sila napadaja i proti našemu listu. Mari mesec da pas na njega laje!

Rusko-japanska vojska.

Vladivostocka eskadra dela čudesu. Ona je kako se ono reklo: svagdere i nigde. I sada je potopila nekoliko japanskih prevoznih brođova. Japanci je se straše kako djavla. Ni va samem glavnom grade Toki o nisa pred njom sigurni. Tako se je ovi dni pokazala pred gradom Jokohamom i bombardirala neke utvrde.

Na kraju su Rusi manje sretni. Tako su i ovi dni, nakon junačke bitke morali zapustiti Dacičao i povući se natrag. Ali su za to generali Keller i Heršelman potukli Japance. Iz svega se pak vidi, da Kuropatkin nima još dovoljno vojske. On ča sve umicati i umicati dokle ne skupi toliko vojske, da će a njom moć smrviti sve Japance.

Izgubila se

Iovačka pisca (zečarica), bele boje, leva joj je prednja noga u doljnu sklapu nešto deblja. Glasi se na ime „Viola“. Tko ju je našao ili znade za nju, neka to prijavi podpisanomu, koji će ga pošteno nagraditi.

Josep Brnčić-Tominčić,
Bregi (p. Franciđi).

Koji od naših trgovaca želi preuzeti u svojoj trgovini razprodaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglasi našem uredništvu.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomatić i Felice Turina u Opatiji; Andra Blečić i Marija pl. Mürzthal u Voloskom; Josipa Rubinić u Mošćencah; Vinka Mavričić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Antonije Priskić u Iki; Vjekoslava Kinkola u Rukavcu; Dinka Spinić u Mihotićih; Frana Ferranda u Matuljih; Ivana Vinh-Vičić u Trinajstičih; Ljudevita Jolušić u Kastvu; Antona Sarčon-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Flamin Kržišćić (Opatija); Franjo Brajan u Srdoči Sv. Križ; Anto Bertoša u Pazinu.

Pojedini broj stoji 6 fillra.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štodnju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vraća na štodnju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmovo (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjernice i sadržnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedelje i blagdane od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslije podne; u nedelju i blagdane od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliže informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića, Dr. I. Počevića, Dra. A. Stangera i Dra. M. Trinajstića u Voloskom.

Novčani promet u god. 1903 imao je K 3777.800.20 — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1903 K 862.578.74.

Ravnateljstvo.

Odgovorni urednik: Petar Rubinić.

Oglas.

Čast mi je P. n. občinstvu naznačiti, da u mojem skladištu u Matuljih imadem na prodaju: cement, daske, žlebov, opuke, vapno i čavle i to uz najnižje cene.

Pošto ću biti uvijek opskrbljen sa dobrom robom od najboljih tvornica, mogu za vrstnoću svih mojih predmeta jamčiti, i ufam usljed toga, da će me to P. n. občinstvo svojom naklonošću i povjerenjem počastiti.

Franjo Feranda, trgovac,
Matulje, kbr. 39.

U životu nikad više

ovako riedke zgode

500 komada samo for. 1.95.

Krasna pozlaćena i dobro iduća ura, 3 god. garancije, sa prikladnim lancem, i moderna svilena krpavica za goveće, 2 kom. najfinijih žigulih rukava, i držeštan preten za gospođu sa imit. dragim kamnom, 1 košna novčarka, 1 krasno šepno ogledalo, 1 par dugmad za manšete, 3 dugmeta za prsu, sve 2°, double zlato, sa patentiranim zatvaranjem, 1 prima pišaća sprava od nikla, 1 album sa najčepim slikama na svietu, 1 elegantna parizka pribadača za gospođu (Novost), 1 par butona od similitijanta, vrlo lijuki, 5 živih predmeta za veliko veselje na staro i mlado, 30 važnih predmeta za dopisivanje i još 400 različitih predmeta vrlo potrebnih u kući. Sve skupa, sa urom, koja sama ove novce vrijedi, stoji samo for. 1.95. Šalje se posnećem ili da se novac unaprijed pošalje.

Bečko glavno skladište

P. LUST, KRAKOV br. 116.

NB. Za neodgovarajuće šalje se novac natrag.

Franjo Schlesinger

— zlatar i draguljar —

Opatija - Villa Rudowitz prodaje svakovrstne zlatne i srebrne predmete u najfinijoj i najmodernejjoj izradi, po najnižim cijenam. — Preuzima sve u tu struku zasjecajuće radnje i popravke, te ih izvršuje brzo, solidno i jeftino.

Promjenjuje stare zlatne i srebrne predmete za nove uz vrlo povoljne uvjete.

Projletna kura!

Salsaparilja sirup (Depurativ).

Za projletnu kuru preporuča se najsigurniji pravil sirup od salsaparilje kao osvježujuće i krv čistujuće sredstvo. — Jedino stvarno od salsaparilje (Simppe di Salsaparilla), koji se na početku našla iz najbolju vrsti koriena od salsaparilje pravi, moć se postiti dobar uspjeh.

Pravi sirup od salsaparilje izvrstan je lijek proti svim bolestim bolestima, reumatizma, sifilisu, p-kvarnoj krvi, zapaljenju, hemoroidima, osobito paše proti sifilisu i veneričkim bolestima. — Prodaje se u bocama od 3 krune; ouda od K. 3 ili u dvostrukim bocama od 5 krune.

Piule od željeza i Naemola

Ove su piule od najvrednijeg blagotvornog djelovanja proti najrazličitijim bolestima, a osobito proti: slabosti, blijedosti, pomanjkanju krvi, nervoznosti, vrtoglavici itd. itd. Izvrstno pak djeluje kod pokvarenosti krvi i glavobolje, kao što su blagotvorne i kod oporavljaja iz dugu bolesti. Preporučuju se kod sveobite slabosti, osobito za mlade žene i djevojke pri pomanjkanju krvi. Ove piule imaju i prednost, koja je od velike koristi i važnosti, naime, da se veoma lako utimaju, a pri svom rastvaranju u želudcu ne prouzrokuju nikakve boli. Zdravlje se podjednako puzda odmah izne krutosti i vjete upotrebe. Izvrstno i zaista blagotvorno djelovanje svih navedenih piula zasjecajuću mnogo priznanaca i pohvale oskrbljenika iz lika i dječak. Svaka štakuljica sadrži 100 (sto) svakovih piula, a ciena jedne štakuljice je 2 krune.

Prah proti znojenju nogu.

Ovaj prah jest izvrstno sredstvo proti znojenju nogu, upija znoj, te na taj način sprečiti zamjavost nogu i odumiranje iz neugodni miris. Ciena jedne štakuljice K 1.

CEROT proti kurjim očima.

Ovaj je Cerot svjetlino primat kao jedini i sigurni lijek proti kurjim očima. Samo upotrebijavanjem ovog lijeka može se čovjek riješiti iz kratko vrijeme ove neugodne bolesti.

Prodaje se komad po 40 fillra.

Poštanske naručbe odpravaju se odmah.

Ovi spomenuti lijekovi dobivaju se jedino u ljekarni

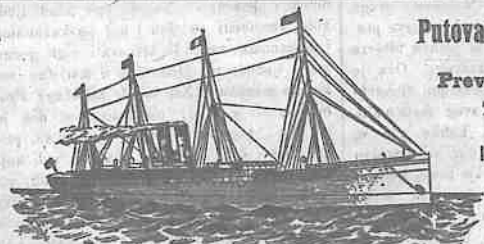
Majke Božje od pomoći (Alla Madonna dell'aiuto)

ADOLFA SCHINDLERA

Na Rieci, via Mercati, 8 Piazza Ūrnány.

NB. Također se u ovoj ljekarni recepti (lječnički propisi) točno i savjestno prireduju.

Sjećajte se istarske Družbe sv. Cirila i Metoda!

Putovanje u Ameriku!

Prevoz preko mora
7—8 dana.

Izvrstna obskrba.

3/4

3/4

3/4

3/4

L. Mašek i drug-Zagreb

Putovanje u Ameriku III. razred iz Zagreba u New-York for. 65 sa brzim parobrodima prevoz preko mora 7—8 dana.

Izvrstna obskrba. Oprema putnika iz Zagreba svake nedelje.

L. Mašek i drug

ZAGREB, Preradovićev trg 8.

Hotel „Liburnia“

VOLOSKO.

Sastoji od 24 elegantno uređenih soba sa električnom razsvjetom, kupalištem u kući. Slobodan izgled na more.

Restauracija - kavana

providjena je uvijek svjetlim jelom i pićem. Toči se originalno pilzensko pivo, domaća, hrvatska, istarska i dalmatinska vina.

— Poslužba bezprikorna —

Ciene vrlo umjerane.

Tiskara V. Tomićić i dr. — Opatija.